

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 123. quam poenam incurrant fautores h[a]ereticorum, si anima pertinaci perstiterint in excom[mu]nicatione per annum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

scripta, quibus utitur hic Emericus, hæreticos, & eorum fautores anathemate percussos; nam inter penas hæreticorum, excommunicatio omnium est antiquissima, vel a Christo iam instituta Matth. c. 18. ibi: Si Ecclesiam non audierit, sit tibi tanquam ethnicus & publicanus.

Et B. Paulus ter legitur excommunicasse, ut patet ex sacris eius epistolis. 1. ad Corin. c. 5. & 1. ad Timoth. cap. 1. & ad Titum c. 3.

Adde Martinum Perez ab Ayala Archiepiscopo quondam Valentini lib. 1. de ecclesiasticis traditionibus par. 3. art. 6.

Secunda conclusio prærogativam præstat Inquisitoribus, de qua diximus supra in hac 3. par. super q. 92. adde Repertorium Inquisitorum & Locatum in opere iudicali verbo, excommunicatio Sylvestrum in summa, verbo, hæresis, 1. q. 8. & Simancam de catho. institutio. tit. 23.

Q V A E S T I O C X X I I I.

Quam penam incurrant fautores hæreticorum, si animo pertinaci perstiterint in excommunicatione per annum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Impedientes officium sanctæ Inquisitionis, si stent per annum in excommunicatione, quam propter hoc incurrerunt, condemnandi sunt ut hæretici.
- 2 Fautores meri, si non publicentur excommunicati, non incurrunt alias penas.
- 2 Si vero publicati fuerint, nec intra annum satis fecerint, multis penis sunt obnoxii.
- 4 Quas penas incurrant etiam si non durent in excommunicatione per annum.

Entesima vicesima tertia quaestio est: Quam penam incurrunt receptatores, defensores, ac fautores hæreticorum, qui sunt excommunicati ipso iure, si stant in excommunicatione per annum animo pertinaci?

1 Respondemus, quod si prædicti ex eorum receptatione, defensione, & fautoria impediunt fidei processum, iudicium, aut sententiam Episcopi, seu Inquisitoris directe vel indirecte, vel ad hoc præstiterint auxilium, consilium, vel fauorem, excommunicationis vinculo sunt percussi: quod si in ea steterint per annum animo pertinaci, extunc sunt ut hæretici condemnandi, ut patet in c. Vt inquisitionis. §. prohibemus. vbi dicitur sic:

Prohibemus quoque districtius Potestatibus, dominis temporalibus, & rectoribus eorundemque officialibus supradictis, ne ipsi de hoc crimine (cum mere sit ecclesiasticum) quoquomodo cognoscant, vel iudicent, siue captos pro eodem crimine, absque dictorum Episcoporum, siue In-

A quisitorum, aut saltem alterius eorundem licentia, vel mandato a carcere liberent: aut executionem sibi pro huiusmodi crimine a diocesano vel Inquisitoribus, seu Inquisitore, iniunctam, prompte (prout ad suum spectat officium) facere seu adimplere detrectent: vel aliàs diocesanos aut Inquisitorum iudicium, sententiam, seu processum, directe vel indirecte impedire præsumant. Si quis vero de prædictis Potestatibus, dominis temporalibus, rectoribus, vel eorum officialibus, seu Balliis, contra prædicta fecerit, aut præfatio fidei negotio sepefatis diocesano Episcopo, vel Inquisitoribus incumbenti, se opponere forte præsumperit, vel ipsum aliquatenus impedire: necnon, & quoscumque in prædictis dederit auxilium, consilium, vel fauorem, excommunicationis se noverit mucrone percussum: quam si per annum animo sustinuerit pertinaci, extunc velut hæreticus condemnatur.

2 Si autem prædicti ex eorum receptatione, defensione, & fautoria, aliàs nõ impediuerint Episcopi vel Inquisitoris iudicium, sententiam, vel processum; licet ipso iure sint excommunicati, nisi tamen excommunicati notentur & publicentur, non videntur alias penas incurrere, ex eo quod stant in excommunicatione per annum: Sed si publicantur excommunicati, & stent per annum, incurrunt penas multas, de quibus habetur in c. Excommunicamus. §. credentes. de hæret. vbi dicitur sic:

3 Receptatores, defensores, & fautores hæreticorum excommunicationi decernimus subiaccere: firmiter statuentes, ut postquam quis talium fuerit excommunicatione notatus, si latifacere contempserit, intra annum, extunc ipso iure sit factus infamis, nec ad publica officia seu consilia, nec ad eligendos aliquos ad huiusmodi, nec ad testimonium admittatur: Sit etiam instabilis, ut nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad hæreditatis successionem accedat. Nullus præterea ipsi super quocumque negotio, sed ipse alijs respondere cogatur. Quod si forte iudex extiterit, eius sententia nullam obtineat firmitatem; nec causæ aliquæ ad eius audientiam perferantur. Si vero aduocatus fuerit, eius patrocinium nullatenus admittatur: si tabellio, instrumenta per ipsum confecta nullius sint momenti, sed cum auctore damnato damnentur, & in similibus idem præcipimus obseruari. Si vero clericus fuerit, ab omni officio & beneficio deponatur: ut in quo maior est culpa, grauior exerceatur uindicta. Si

E qui autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, euitare contempserint; excommunicationis sententia usque ad satisfactionem idoneam percellantur. Sane clerici non exhibeant huiusmodi pestilentibus ecclesiastica sacramenta, nec eos Christianæ præsumant tradere sepulturæ, nec eleemosynas aut oblationes eorum percipiant: alioquin suo priuentur officio, ad quod nunquam restituantur absque indulto sedis Apostolicæ specialis.

Supra pag. 102.

Infamiam, & alias penas tales incurrunt.

Quæ

4 Quæ autem sunt pœnæ prædictorum, etiam si non persistant in excommunicatione per annum animo pertinaci, dictum est supra hac par. 3. q. 113. 114. 115. 116. 117. & 118.

COMMENT. CLXXII.

DE matèria huius questionis egit plene idem Emericus supra par. 2. q. 47. vbi dixi. nec propterea sunt aliqua inutiliter repetenda.

Qui non im-
pediunt sacri
officiu, qua-
uis sint tauro-
res, an elap-
so anno a-
lias pœnas
præter exco-
municatio-
nem incur-
rant.

In hac questione illa solum occurrit difficultas, quæ oritur ex verbis Emerici hic nu. 2. dum sentit, fautores & ceteros huiusmodi, si non impediunt officium Inquisitionis, etiam elapso anno non incurvere alias pœnas præter excommunicationem, nisi excommunicati publicentur: nam contrarium videtur dicere auctor apertissime p. 2. q. 47. n. 3. dum ait; Omnes isti excommunicati in causa fidei, si per annum steterint in illa excommunicatione, non ut suspecti de hæresi tantum, sed ut hæretici sunt condemnandi. hæc ille.

Hæc cum intuerer paulo diligentius, animadverti non carere probabilitate Emerici sententiam hoc loco. idem sentire videtur Repertorium Inquisitorum verbo, excommunicare. §. item fautores. & ratio esse potest; nam primi qui non modo fauent hæreticis, sed etiam officium impediunt, graviores contrahunt hæresis suspicionem, quæ elapso anno transit in violentam & iure probatam, ex qua possunt ut hæretici condemnari. Qui vero eisdem hæreticis fauent, non tamen impediunt Inquisitorum officium, non ita graviter peccant, ideoque nisi nominatim publicentur excommunicati, elapso anno non videntur ut hæretici condemnandi; hæc sententia benigna est, de qua quid sentiam in tanta breuitate non possum facile dicere, dicam alias cætera hic spectantia tradita sunt supra in 2. par. super ultimis questionibus.

QVAESTIO CXXIII.

Quam pœnam incurrant excommunicati in causa fidei sic durantes per annum.

SUMMARIUM.

- 1 Excommunicati propter contumaciam in causa fidei, &c. post annum ut hæretici condemnantur.
- 2 Id ipsum faciendum est de excommunicatis causa impedimenti dati sacro officio.
- 3 Et de excommunicatis ob omisam purgationem, &c.
- 4 Fautores autem hæreticorum alias pœnas incurrunt.

Questima vicesima quarta quæstio est: Quam pœnam incurrunt excommunicati in causa fidei, si steterint in excommunicatione animo pertinaci?

1 Respondemus, quod tales excommunicati,

sunt in multiplici genere: Nam quidam sunt excommunicati in causa fidei propter contumaciam, quia citati de fide responsuri reuolunt contumaciter comparere, & tanquam contumaces excommunicantur: Isti si stant in excommunicatione per annum animo pertinaci, ex tunc sunt ut hæretici condemnandi: ut patet cap. Cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi dicitur sic: Cum contumacia (in causa præteritæ fidei) suspicioni præsumptionem adiciat uehementem, si suspectus de hæresi uocatus a uobis, ut de fide respondeat, excommunicationis uinculo (pro eo, quod pariter subterfugit, aut contumaciter se ablentat) per uos fuerit innodatus, quam si per annum animo sustineat pertinaci, ex tunc uelut hæreticus condemnatur.

2 Quidam sunt taliter excommunicati, quod iudicium, sententiam, seu processum Episcopi, uel Inquisitoris impediunt; uel ad hoc faciendū consilium, auxilium, uel fauorem dederunt. Isti si stent in excommunicatione per annum animo pertinaci, sunt uel hæretici condemnandi, ut patet in cap. Ut Inquisitionis. §. prohibemus, de hæret. lib. 6. vbi dicitur sic.

Prohibemus quoque districtius Potestatibus dominis temporalibus, & rectoribus eorundemque officialibus supradictis, ne ipsi de hoc crimine (cum mere sit ecclesiasticum) quoquomodo cognoscant, uel iudicent, siue captos pro eodem crimine, absque dictorum Episcoporum, siue Inquisitorum, aut saltem alterius eorundem licentia uel mandato a carcere liberent, aut executionem sibi pro huiusmodi crimine a diœcesano uel Inquisitoribus, seu Inquisitore, iniunctam, promp- te (prout ad suum spectat officium) facere seu adimplere detrectent, uel aliàs diœcesanorum aut Inquisitorum iudicium, sententiam seu processum directe, uel indirecte impedire præsumant. Si quis uero de prædictis Potestatibus, dominis temporalibus, rectoribus, uel eorum officialibus, seu Balliuis, contra prædicta fecerit, aut præfatis fidei negotio sapefatis diœcesano Episcopo, uel Inquisitoribus incumbenti, se opponere forte presumpserit, uel ipsum aliquatenus impedire: necnon & qui scienter in prædictis dederit auxilium, consilium, uel fauorem excommunicationis se noverit mucrone percussus; quam si per annum animo sustinuerit pertinaci, ex tunc uelut hæreticus condemnatur.

3 Quidam autem sunt taliter excommunicati, quia suspecti de hæresi habiti noluerunt se purgare. Isti si stent in excommunicatione per annum, sunt ut hæretici condemnandi, ut habetur in cap. excommunicamus 1. §. qui autem, extra de hæretic. vbi dicitur sic: Qui autem inuenti fuerint sola suspitione notabiles; nisi iuxta considerationem suspitionis, qualitatemque personæ, propriam innocentiam congrua purgatione monstrauerint, anathematis gladio feriuntur, & usque ad satisfactionem condignam, ab omnibus euentur: ita quod si per annum in excommunicatione